

NOTA

HAACHT – ELLEVELDWEG

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
G. VERBELEN, E. DIRIX, A. SYS,
E. AUDENAERT, E. KEERSMAEKERS
& K. BOUCKAERT

JUNI 2018

Titel

Nota met ingreep in de bodem. Haacht – Elleveldweg

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen, Evelien Dirix,
Annelien Sys, Evelien Audenaert, Emma Keersmaekers en Kevin Bouckaert

Opdrachtgever

Gemeente Haacht
Wespelaarsestenweg 85
3150 Haacht

Projectnummer

2018D271

Plaats en datum

Kortenaken, 4 juni 2018

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2018D271
ISSN 2034-5615

© 2018 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	9
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	10
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Inleiding</i>	11
3.2	<i>Resultaten bureaustudie</i>	11
4	Archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem	12
4.1	<i>Beschrijvend gedeelte</i>	12
4.2	<i>Assessment proefsleuvenonderzoek</i>	14
4.3	<i>Assessment metaaldetectie</i>	31
4.4	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied</i>	31
4.5	<i>Potentiële kennis en waardering.....</i>	32
5	Interpretatie van de archeologische site.....	33
6	Samenvatting	34
6.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek</i>	34
6.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek</i>	34
7	Bibliografie	35
8	Figurenlijst.....	36
9	Plannenlijst.....	37
	Bijlage: Sporenlijst	40

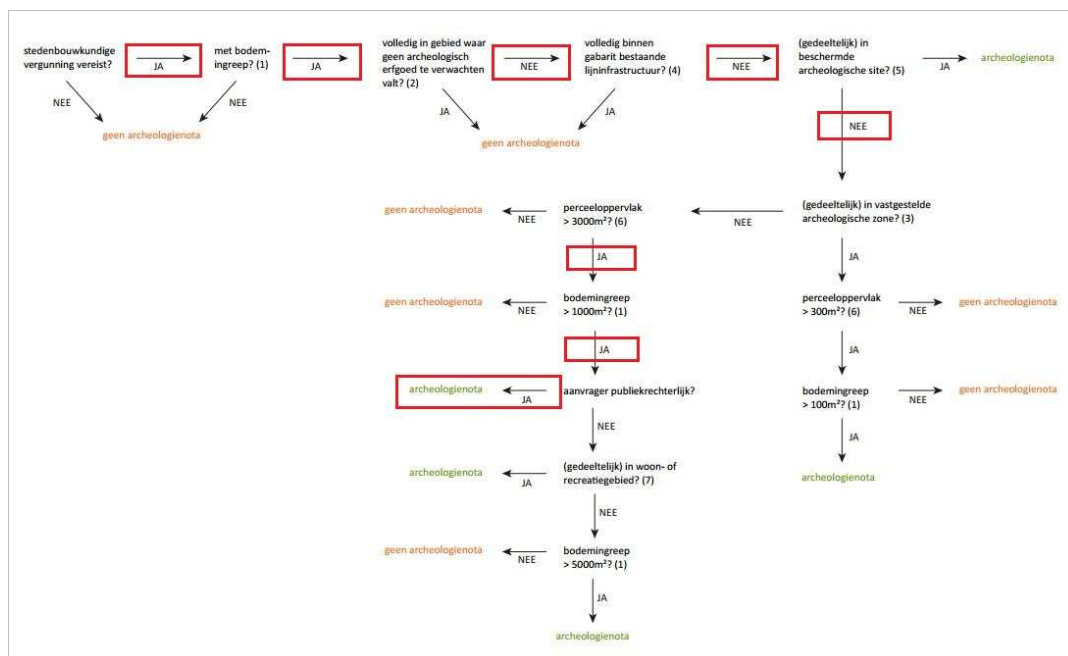
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige vergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van de 'Gemeente Haacht' een archeologienota opgemaakt. Op het terrein, met een grootte van 23 957,16 m², zullen door de opdrachtgever 2 voetbalvelden en bijgebouwen worden gerealiseerd. Dit gaat gepaard met graafwerken waardoor het bodemarchief verstoord zal worden.

Aangezien de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). In de onderhavige nota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

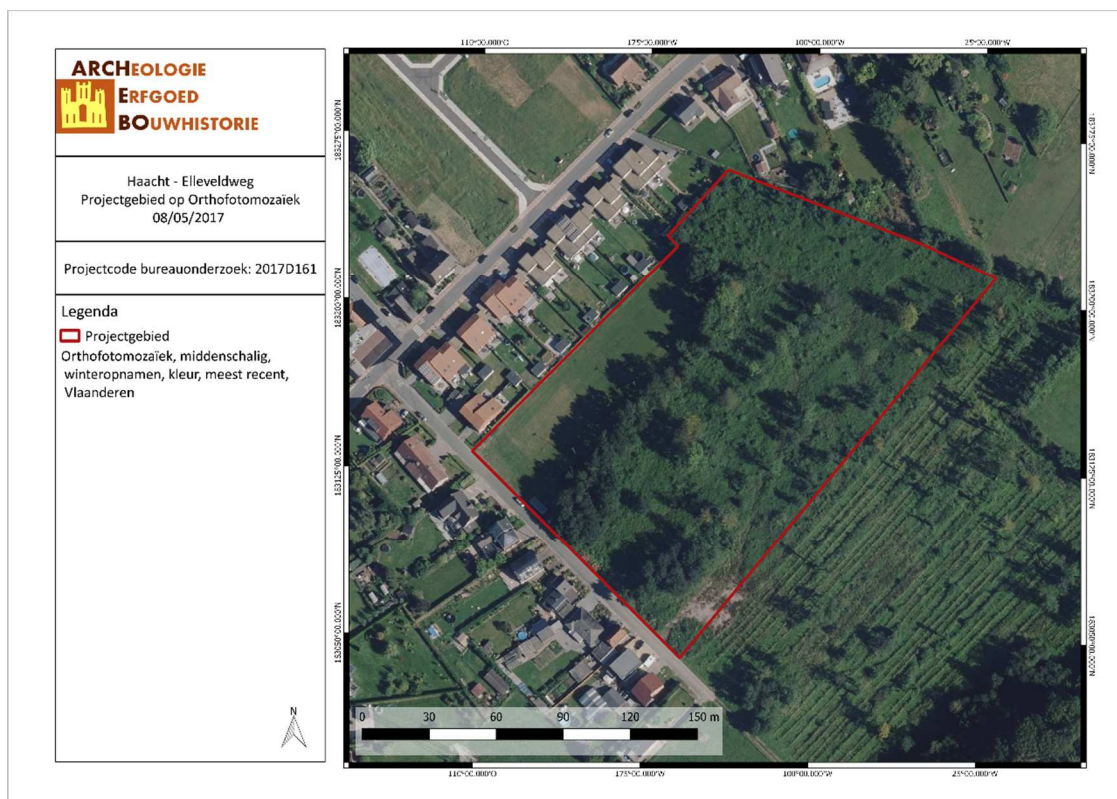
Administratieve fiche	
Naam site:	Haacht – Elleveldweg
Onderzoek:	Nota met ingreep in de bodem
Ligging:	Vlaams-Brabant, Haacht, Elleveldweg 57
Kadaster:	Afdeling 3, sectie A: perceel 315/L en 315/V
Coördinaten:	A X 167260.25
	Y 183260.86
	B X 167380.50
	Y 183213.84
	C X 167241.52
	Y 183041.99
	D X 167147.48
	Y 183132.70
Opdrachtgever:	Gemeente Haacht Wespelaarsesteenweg 85 3150 Haacht
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba
Projectcode proefsleuvenonderzoek:	2018D271
ID-nummer bureaustudie :	ID : 4485
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	Gemeente Haacht Wespelaarsesteenweg 85 3150 Haacht
Grootte projectgebied:	Ca. 23 957,16 m ²
Uitvoeringsperiode:	15 mei – 4- juni 2018
Reden van de ingreep	Realisatie van twee voetbalvelden en bijhorende gebouwen
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze nota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, proefsleuven, verstoring ...

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

HAEL/18/05/16/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017)

HAEL/18/05/16/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en te beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

De opdrachtgever zal de eventuele archeologische waarden op de betrokken percelen vernietigen met het realiseren van de bouw van bedrijfsgebouwen. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld. Deze kan in het veld getoetst worden, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van andere archeologische waarden dan die geformuleerd in de gespecificeerde verwachting. Het onderzoeksdoel voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem is om na te gaan wat het potentieel is van het plangebied voor de aanwezigheid en bewaring van vindplaatsen die op basis van het bureauonderzoek verwacht worden. Om dit te kunnen vaststellen is een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Deze nota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem is een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij moeten eveneens op zijn minst een aantal onderzoeksvragen worden beantwoord.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*
- *Zijn er nog archeologisch relevante niveaus aanwezig?*
- *Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?*
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*

¹ Claesen J. et al, 2017b, pp.

- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
- *Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?*
- *Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?*
- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*
- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
- *Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de ontwikkeling van Lubbeek?*
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
 - *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
 - *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*

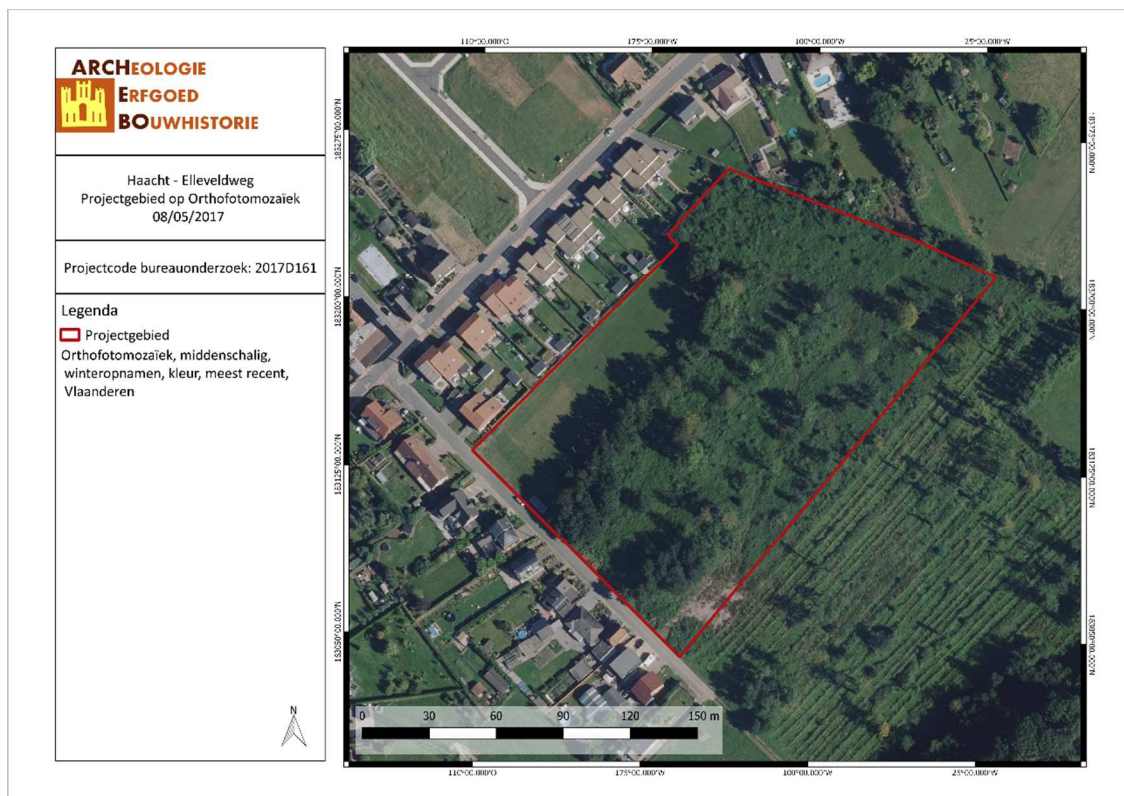
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het volledige projectgebied kent een oppervlakte van 23 957,16 m². Zoals te zien is op de orthofoto van 2017 is het terrein onbebouwd en – tot voor kort – deels bebost.

Figuur 4: Panoramisch zicht op het projectgebied (Google Street View, 2009)

HAE/18/05/16/3 - Digitale aanmaak

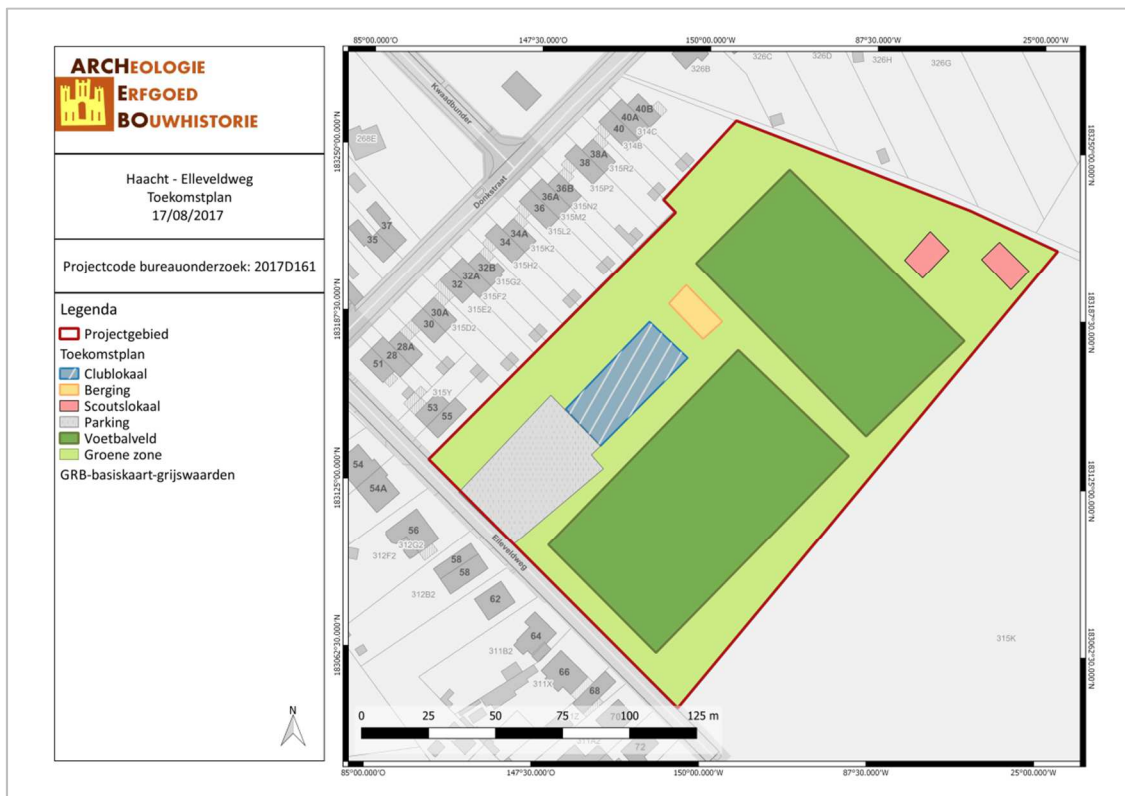
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Op het besproken terrein zullen 2 voetbalvelden en bijgebouwen gerealiseerd worden. Het gehele terrein zal hierbij verstoord worden.

Figuur 6: Toekomstplan en inplanting (SWECO, 2017)

HAE/18/05/16/4 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het projectgebied op het toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017)

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE

De bureaustudie werd uitgevoerd door ARCHEBO bvba en leverde volgend resultaat op:²

Op het terrein wordt door de opdrachtgever, 'Gemeente Haacht', een aanvraag geformuleerd voor de realisatie van 2 voetbalvelden en bijgebouwen. Dit gaat gepaard met graafwerken waardoor het bodemarchief verstoord zal worden.

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek tussen 15,9 en 14,2 meter boven zeeniveau. De hoogte neemt af naar het noorden toe. De dichtstbijzijnde waterloop is de Bosveldbeek op 300 meter. Er werden geen CAI locaties geregistreerd binnen een straal van 200 meter van het projectgebied. Er werden enkele artefacten in silex als losse vondsten geregistreerd uit de steentijd. Er werd een motte geregistreerd uit volle en late middeleeuwen. Uit de 17de eeuw dateren 2 structuren, een alleenstaande hoeve en een site met walgracht. Daarnaast werden ook 2 zilveren munten als losse vondsten geregistreerd. Een kuil gevuld met bruine zandleem gemengd met baksteenfragmenten en een tijdelijk militair kampement van Maarschalk Maurice de Saxe uit de 18de eeuw werden eveneens opgetekend. Tenslotte verwijzen de overige CAI locaties naar structuren uit de 20ste eeuw. Het betreft delen van de Belgische en Duitse gevechtlijn.

De geschiedenis van Wespelaar, speelt zich vooral af rond het kasteeldomein, dat vanaf de 12de eeuw achtereenvolgens in handen was van verschillende adellijke families. Wespelaar wordt voor het eerst vermeld in 1154 als 'Wispelaer'.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied geen bebouwing was vanaf de 18de eeuw. Over vroegere periodes zijn geen duidelijke gegevens beschikbaar. De bodemkartering geeft een bodem aan met code Ldc en Lcc.

² Claesen J. et al, 2017a.

4 ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM

4.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

4.1.1 Onderzoeksopdracht

Het doel van het voorgestelde proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven, zodoende het archeologisch potentieel van het terrein na te gaan. Hierbij dient nagegaan te worden of er archeologische niveaus aanwezig zijn in het projectgebied en op welke diepte om een inschatting te kunnen maken van de versturende impact van de geplande werken. Verder dient het vooronderzoek met ingreep in de bodem uitspraken te kunnen doen over de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het onderzoeksgebied en over het potentieel op kennisvermeerdering. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

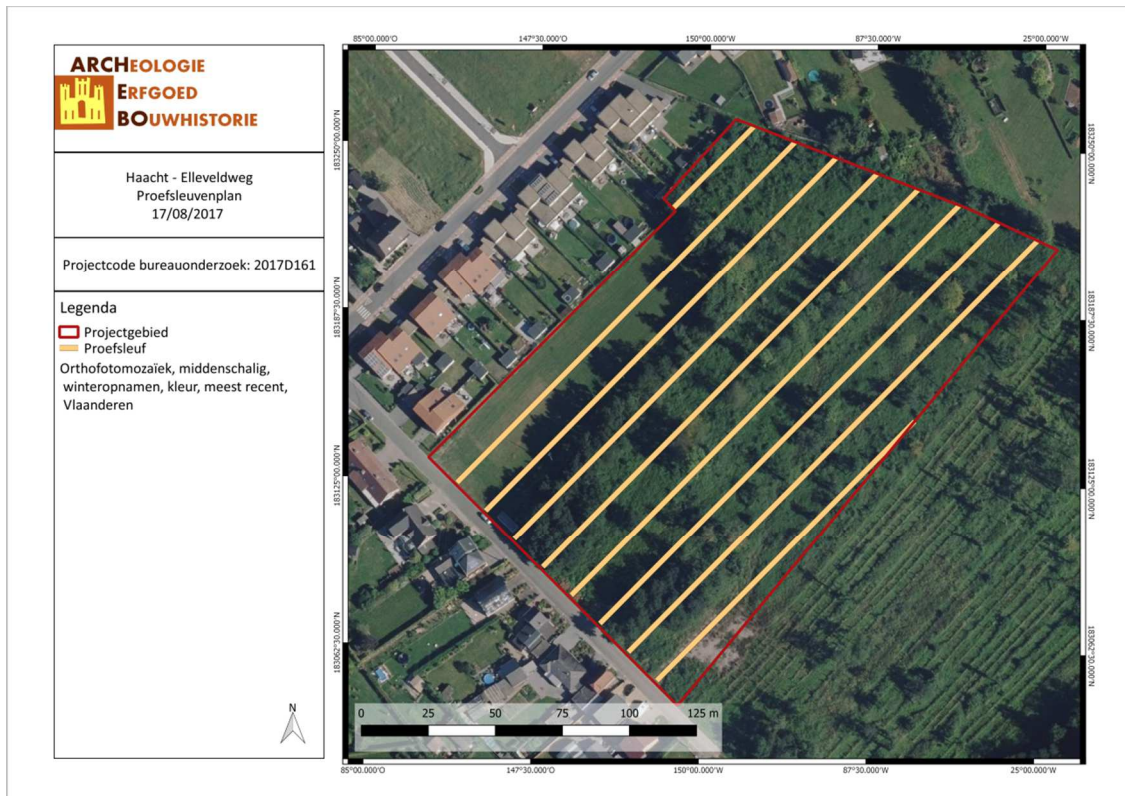
4.1.2 Strategie en technieken³

ARCHEBO bvba adviseerde een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven met als doel een nauwkeuriger zicht te krijgen op de gaafheid van de te onderzoeken zones alsook om de aanwezigheid van archeologische waarden in de vorm van sporen in te schatten. Het doel van proefsleuven is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van het terrein door een beperkt, maar statistisch representatief deel van het terrein te onderwerpen aan archeologisch onderzoek. Dit representatief staal laat toe om de archeologische verwachting te toetsen en een gefundeerde uitspraak te doen over de totale archeologische waarde van het terrein.

Om een dekkingpercentage te bereik van ongeveer 10% wordt aangeraden te werken met proefsleuven van 2 meter breed met een maximale tussenafstand van 15 meter. Kijkvensters dienen steeds aangelegd te worden, ook als er geen sporen worden aangetroffen en dienen dan om de schijnbare afwezigheid van de sporen te verifiëren. De zijden van de kijkvensters meten maximaal de afstand tussen twee sleuven. Met de kijkvensters of dwarssleuven kan een dekkingpercentage van 12,5% bereikt worden, wat wenselijk is voor degelijke uitspraken over het geheel van het terrein. Indien hiervan wordt afgeweken, wordt dit eveneens beargumenteerd.

De proefsleuven worden zo aangelegd dat ze zo lang mogelijk zijn en loodrecht op de straatzijde liggen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient de nodige aandacht te gaan naar de bodemopbouw in het plangebied. Tevens dient het aangelegde vlak alsook de storthopen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden

³ Claesen J. et al, 2017b.

Figuur 8: Proefsleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2018).

ARCHEBO bvba heeft binnen het plangebied continue parallelle proefsleuven aangelegd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat niet alle sleuven konden aangelegd worden zoals vooropgesteld in het Programma van Maatregelen; één sleuf diende wegens de aanwezigheid van twee trailers op het terrein ingekort te worden.

Verder kende het terrein ook verstoringen doordat de randvoorwaarden niet werden nageleefd. Bij het ontbossen werden stronken reeds verwijderd.

Figuur 9: Trailer aanwezig op het terrein (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 10: Verstoringen te wijten aan het ontstronken en ontwortelen van het terrein (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2 ASSESSMENT PROEFSLEUVENONDERZOEK

4.2.1 Inleiding

Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud.⁴

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op 15 mei 2018. De oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 23 957,16 m². In totaal werd 3113 m² onderzocht, wat neerkomt op 13 % van het terrein. Hierbij werden 9 proefsleuven en 3 kijkvensters aangelegd. De kijkvensters werden aangelegd om een beter beeld te krijgen op de aanwezige sporen.

⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed, 64–65.

HAEL/18/06/01/5 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).

HAEL/18/06/01/6 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Plan met TAW-hoogtes (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.2 Vondsten

Uit twee sporen werd vondstmateriaal gerecupereerd. Het betreft spoor 3 in werkput 2 en spoor 18 in werkput 5. In het eerste geval handelt het om zowel dunwandig bruin- als roodbakkend aardewerk. Het bruinbakkend materiaal werd gemagerd met fijne kwartskorrels en beschikt niet over een kern. De stukken zijn evenwel te gefragmenteerd om een uitspraak over een mogelijke ouderdom van het spoor te doen.

In het andere spoor (wp5sp18) werden 5 kleine fragmenten van handgevormd ruwwandig aardewerk aangetroffen. Dit materiaal laat een datering in de Metaaltijden toe.

4.2.3 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

4.2.4 Conservatie

De bewaringstoestand van de vondsten is matig tot goed. De vondsten bevinden zich in een stabiele toestand waardoor er zich naar conservatie toe geen specifieke problematiek stelt.

4.2.5 Archeologische sporen & structuren

In totaal werden er tijdens het proefsleuvenonderzoek 19 sporen geregistreerd.

4.2.5.1 Werkput 1

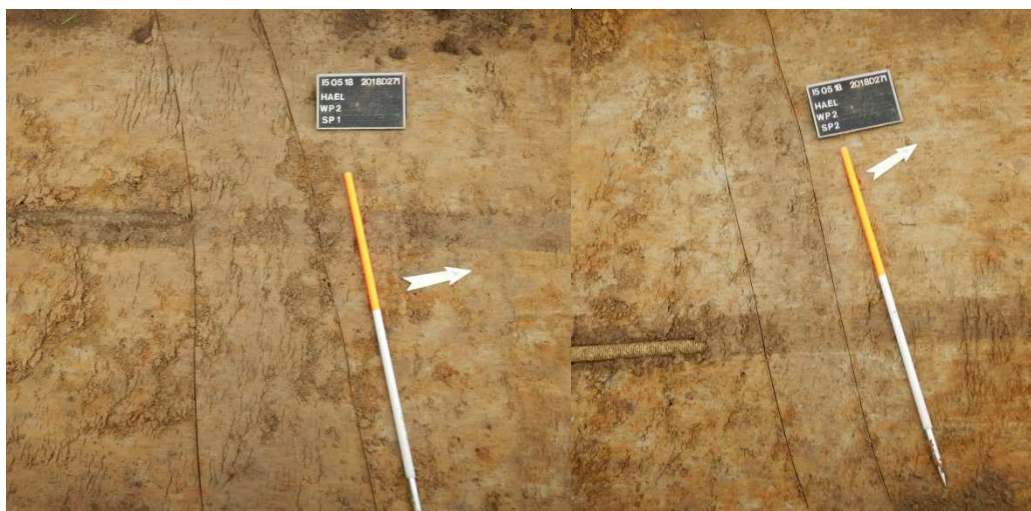
In werkput 1 werden geen sporen aangetroffen.

Figuur 13: Overzichtsfoto van werkput 1 (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.5.2 Werkput 2

In werkput 2 werden in totaal 7 sporen aangetroffen. In alle gevallen handelt het om greppelvormige structuren. Zes exemplaren zijn lineair en beschikken over een homogene lichtgrijze tot bruine vulling (sp1, 2, 4, 5, 6 & 7). Uit deze sporen kon geen dateerbaar materiaal gerecupereerd worden.

Figuur 14: Links vlakfoto van spoor 1, rechts vlakfoto van spoor 2 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 15: Links vlakfoto van spoor 4 en rechts vlakfoto van spoor 5 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 16: Vlakfoto van sporen 6 & 7 (ARCHEBO bvba, 2018).

Spoor 3 week qua vorm en vulling af van de overige greppels; een onregelmatige vorm met een lichtgrijze tot witte homogene vulling. Hierop werd besloten een eerste kijkvenster ter hoogte van dit spoor aan te leggen. Dit resulteerde in het blootleggen van één additioneel spoor, een mogelijke paalkuil (spoor 15).

Spoor 3 werd meermaals gecoupeerd. In de coupes konden duidelijk tekenen van waterstagnatie waargenomen worden, wat wel degelijk op een gebruik als greppel lijkt te wijzen. Uit het spoor werd aardewerk gerecupereerd. Het betreft zowel dunwandig bruin- als roodbakkend aardewerk. Het bruinbakkend materiaal werd gemagerd met fijne kwartskorrels en beschikt niet over een kern. De stukken zijn evenwel te gefragmenteerd om een uitspraak over een mogelijke ouderdom van het spoor te doen.

Figuur 17: Vlakfoto spoor 3 in werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 18: Coupefoto's spoor 3 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 19: Overzichtsfoto kijkvenster werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2018).

Spoor 15 beschikt over eenzelfde vulling als spoor 3. Het spoor kan mogelijk geïnterpreteerd worden als een paalkuil.

Figuur 20: Spoor 15 (ARCHEBO bvba, 2018).

HAEL/18/06/01/7 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail van het allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.5.3 Werkput 3

Binnen werkput 3 werden in totaal 8 sporen aangetroffen. Het betreft vijf greppels (sp10, 11, 14, 16 & 17) en drie kuilen (sp8, 9 & 12). De greppels beschikken over een homogene lichtgrijze tot bruine vulling. Twee kuilen beschikken over een meer uitgeloopte vulling (sp8 en 12), waarbij het laatste spoor relatief veel houtskool bevatte. De derde kuil (sp9) tekende zich daarentegen in het vlak af als een vlek verbrande leem. In de coupe kon deze echter nauwelijks waargenomen worden.

Ter hoogte van spoor 12 - dat zich deels in de wand van de werkput bevond – werd een kijkvenster aangelegd. Dit resulteerde in het blootleggen van een additioneel spoor, dat na het couperen afgeschreven kon worden (sp13).

Geen enkel van deze sporen bevatte enig dateerbaar materiaal.

Figuur 22: Vlakfoto's van sporen 10 & 11 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 23: Vlakfoto's sporen 14 & 16 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 24: Vlakfoto van spoor 17 (ARCHEBO bvba, 2018).

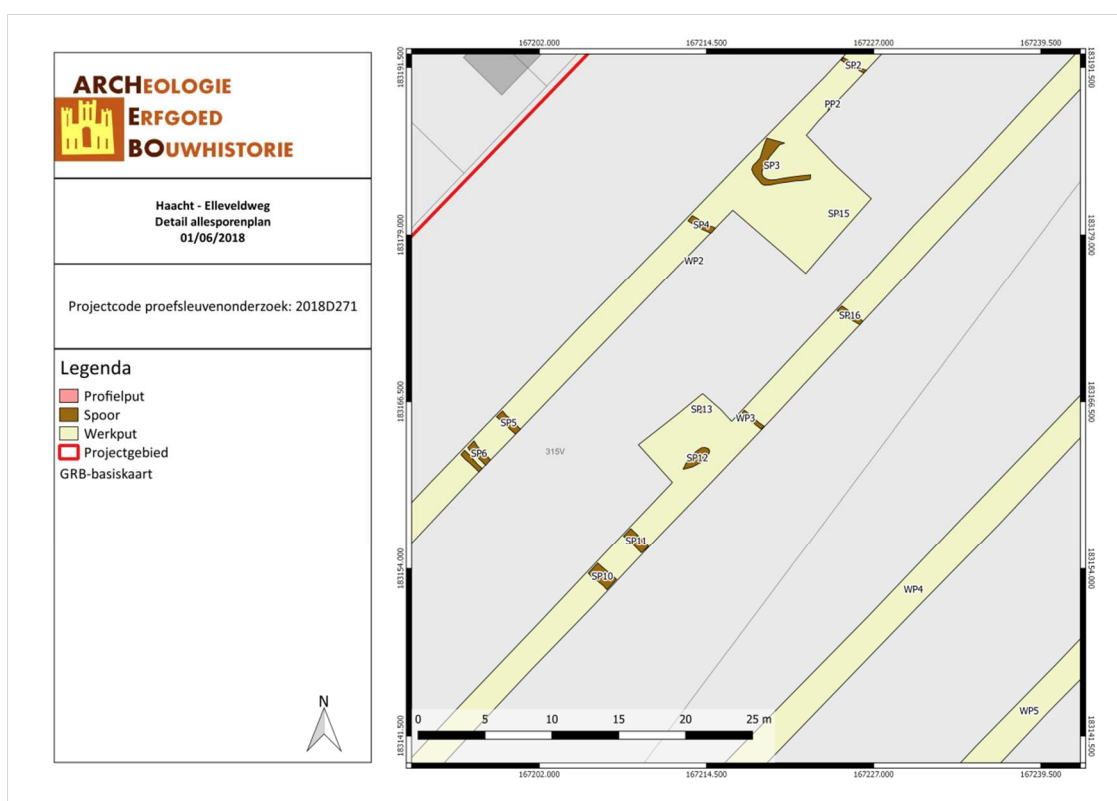
Figuur 25: Links vlakfoto van sporen 8 en 9, rechts coupefoto van spoor 9 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 26: Vlakfoto spoor 12 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 27: Spoor 13 (ARCHEBO bvba, 2018).

HAEL/18/06/01/8 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Detail allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.5.4 Werkput 4

In werkput 4 werden geen archeologisch interessante sporen aangetroffen.

Figuur 29: Overzichtsfoto werkput 4 (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.5.5 Werkput 5

In werkput 5 werden twee archeologisch interessante sporen aangetroffen. Het betreft een greppel (sp19) die over een lichtgrijze tot bruine homogene vulling beschikt. Uit dit spoor kon geen dateerbaar materiaal gerecupereerd worden. Het overige spoor (sp18) beschikte over een donkergrijze heterogene vulling met sporen van houtskool en verbrande leem en kan mogelijk geïnterpreteerd worden als een silo. Het aangetroffen materiaal laat een datering in de Metaaltijden toe.

Ter hoogte van dit laatste spoor werd ook een kijkvenster aangelegd. Er werden hierbij geen additionele sporen aangetroffen.

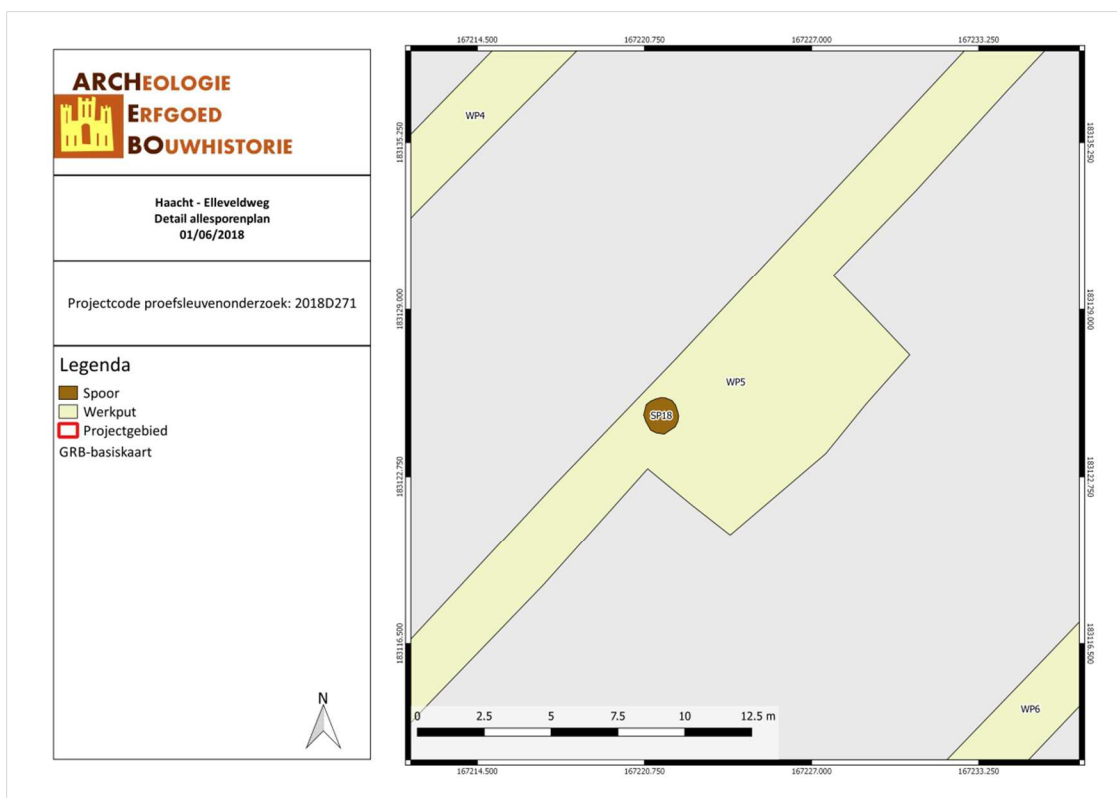
Figuur 30: Spoor 18 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 31: Overzichtsfoto van het kijkvenster aangelegd bij werkput 5 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 32: Vlakfoto spoor 19 (ARCHEBO bvba, 2018).

HAEL/18/06/01/9 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Detail allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.5.6 Werkput 6 t.e.m. 9

In werkputten 6 t.e.m. 9 werden geen archeologisch interessante sporen aangetroffen.

Figuur 34: Overzichtsfoto's werkputten 6 (links) en 7 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 35: Overzichtsfoto's werkputten 8 (links) en 9 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2018).

4.2.6 Assessment sporen

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 19 sporen opgetekend. In het merendeel van de gevallen, handelt het om greppels die mogelijk als perceelsgrenzen kunnen geïnterpreteerd worden.

Twee sporen werden aangeduid als paalkuil. Na het couperen van deze sporen blijkt dat het slechts in één geval om een mogelijke paalkuil handelt.

In totaal werden vier sporen aangeduid als kuil. Twee van deze sporen werden gecoupeerd. In één geval kon er weinig in de coupe waargenomen worden, in het andere geval handelt het naar alle waarschijnlijkheid om een silo. Het materiaal dat uit dit laatste spoor gerecupereerd werd, laat een datering in de IJzertijd toe.

4.2.7 Landschappelijke profielen

Over het gehele terrein werden 5 profielputten aangelegd met een goede spreiding, dit om een goede studie te kunnen maken over de profielopbouw van het onderzoeksterrein. De profielen werden opgeschoond en gefotografeerd in werkputten 1, 2, 3, 7 en 8. Volgens de bodemkaart van Vlaanderen bevinden zich binnen het projectgebied 2 bodemtypes, namelijk Ldc en Lcc.

Onder een antropogene A-horizont van ongeveer 40 à 50 cm bevindt zich de Bt-horizont dat ijzer en mangaan vertoont. Deze Bt-horizont heeft een oranje-bruine kleur

Het archeologisch relevante niveau bevindt zich op een diepte van ca. 40 à 50cm onder het huidig maaiveld.

Figuur 36: profielen 1 & 2 (ARCHEBO bvba, 2018).

Figuur 37: Profielen 4 & 5 (ARCHEBO bvba, 2018).

4.3 ASSESSMENT METAALDETECTIE

Bij de metaaldetectie van het terrein en de storthopen werden geen noemenswaardige vondsten aangetroffen.

4.4 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact?*
De bodemopbouw is relatief goed bewaard. Dit is vooral het geval in het noordwesten van het projectgebied waar het terrein onder grasland lag. Het overige deel van het projectgebied kent plaatselijk verstoringen door het ontstronken en onwortelen van het terrein. Ook werd het terrein plaatselijk verstoord door de aanleg van drainagegreppels.
- *Vanaf wanneer kwam het terrein in gebruik? Welke sporen zijn hiervan terug te vinden en op welke diepte? Hoeveel archeologische niveaus zijn er aanwezig? En hoe onderscheiden ze zich?*
Er werd één archeologisch niveau aangetroffen. Vermoedelijk was het terrein reeds in de IJzertijd in gebruik als akkerland. Getuige hiervan is de vermoedelijke silo die tijdens het onderzoek werd aangetroffen.
- *Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
De sporen kennen een matig tot goede bewaring.
- *Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
Tijdens het onderzoek werden wel veel greppels aangetroffen. Allicht kunnen deze als perceelsgrenzen geïnterpreteerd worden. Wegens het ontbreken van dateerbaar materiaal kunnen deze sporen evenwel niet gedateerd worden. Hiernaast werd ook een silo aangetroffen. Dit spoor dient in de IJzertijd gedateerd te worden en laat vermoeden dat het projectgebied in deze periode als akkerland in gebruik was.

- *Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?*
De aangetroffen greppels kunnen allicht als perceelsgrenzen geïnterpreteerd worden. De vermoedelijke silo dateert uit de IJzertijd en laat vermoeden dat het terrein in deze periode in gebruik was als akkerland.
- *Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?*
Naast enkele greppels werden er geen structuren aangetroffen tijdens het onderzoek.
- *Hoe verhouden de gebouwen op de verschillende historische kaarten zich met elkaar?*
N.v.t.
- *Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
Het sporenbestand lijkt er op te wijzen dat er geen bewoning op het terrein plaatsvond. Wel werd er een vermoedelijke silo aangetroffen. Dit spoor dateert uit de IJzertijd en laat vermoeden dat het terrein in deze periode in gebruik was als akkerland.
- *Is er een bodemkundige verklaring voor de partiële afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?*
Nee, er zijn geen bodemkundige verklaringen voor de afwezigheid van archeologische sporen. De bodemopbouw is relatief goed bewaard.
- *Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?*
Er werden geen indicaties aangetroffen die kunnen wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting.
- *Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:*
 - o *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*
N.v.t.
 - o *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?*
N.v.t.
- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*
N.v.t.
- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*
N.v.t.

4.5 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

In totaal werden 19 sporen geregistreerd. De site beschikt over een lage densiteit aan sporen die wellicht afkomstig zijn van off site-fenomenen (getuige de mogelijke silo). De sporen vertonen bovendien geen samenhang, noch in tijd, noch in ruimte. Hierdoor biedt het onderzoeksterrein geen bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van dit terrein en de omliggende omgeving.

5 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden in totaal 19 sporen geregistreerd. In het merendeel van de gevallen, handelt het om greppels die naar alle waarschijnlijkheid als perceelsgrenzen kunnen geïnterpreteerd worden.

Twee sporen werden aangeduid als paalkuil. Na het couperen van deze sporen blijkt dat het slechts in één geval om een mogelijke paalkuil handelt.

In totaal werden vier sporen aangeduid als kuil. Twee van deze sporen werden gecoupeerd. In één geval kon er weinig in de coupe waargenomen worden, in het andere geval handelt het naar alle waarschijnlijkheid om een silo. Het materiaal dat uit dit laatste spoor gerecupereerd werd, laat een datering in de IJzertijd toe.

De site beschikt over een lage densiteit aan sporen die wellicht afkomstig zijn van off site-fenomenen (getuige de mogelijke silo). De sporen vertonen bovendien geen samenhang, noch in tijd, noch in ruimte.

6 SAMENVATTING

6.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein wordt door de opdrachtgever, 'Gemeente Haacht', een aanvraag geformuleerd voor de realisatie van 2 voetbalvelden en bijgebouwen. Dit gaat gepaard met graafwerken waardoor het bodemarchief verstoord zal worden.

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek tussen 15,9 en 14,2 meter boven zeeniveau. De hoogte neemt af naar het noorden toe. De dichtstbijzijnde waterloop is de Bosveldbeek op 300 meter. Er werden geen CAI locaties geregistreerd binnen een straal van 200 meter van het projectgebied. Er werden enkele artefacten in silex als losse vondsten geregistreerd uit de steentijd. Er werd een motte geregistreerd uit volle en late middeleeuwen. Uit de 17de eeuw dateren 2 structuren, een alleenstaande hoeve en een site met walgracht. Daarnaast werden ook 2 zilveren munten als losse vondsten geregistreerd. Een kuil gevuld met bruine zandleem gemengd met baksteenfragmenten en een tijdelijk militair kampement van Maarschalk Maurice de Saxe uit de 18de eeuw werden eveneens opgetekend. Tenslotte verwijzen de overige CAI locaties naar structuren uit de 20ste eeuw. Het betreft delen van de Belgische en Duitse gevechtlijn.

De geschiedenis van Wespelaar, speelt zich vooral af rond het kasteeldomein, dat vanaf de 12de eeuw achtereenvolgens in handen was van verschillende adellijke families. Wespelaar wordt voor het eerst vermeld in 1154 als 'Wispelaar'.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied geen bebouwing was vanaf de 18de eeuw. Over vroegere periodes zijn geen duidelijke gegevens beschikbaar. De bodemkartering geeft een bodem aan met code Ldc en Lcc.

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven is een archeologische evaluatie van het terrein. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 19 sporen geregistreerd. Het betreft voor het merendeel greppels die allicht als perceelsgrenzen dienen geïnterpreteerd te worden. De overige sporen vertonen geen samenhang, noch in tijd, noch in ruimte en dienen allicht als off site-fenomenen bekeken te worden. Hierdoor biedt het onderzoeksterrein geen bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van dit terrein en de omliggende omgeving.

Op basis van het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.

6.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op het terrein plant de initiatiefnemer de realisatie van 2 voetbalvelden en bijgebouwen.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden een aantal sporen aangetroffen. Deze vertonen echter geen samenhang in tijd, noch in ruimte. Hierdoor biedt het onderzoeksterrein geen bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van dit terrein en de omliggende omgeving.

Op basis van het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.

7 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Claesen J., Van Genechten B., Verbeelen G., Dirix E., Bouckaert K., Sys A. & Audenaert E., 2017a:
Archeologienota. Haacht – Elleveldweg, ARCHEBO-Rapport 2017D161, Kortenaeken

Claesen J., Van Genechten B., Verbeelen G., Dirix E., Bouckaert K., Sys A. & Audenaert E., 2017b:
Archeologienota. Programma van Maatregelen. Haacht – Elleveldweg, ARCHEBO-Rapport 2017D161,
Kortenaeken

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. “Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over
Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren,
versie 2.0”. Agentschap Onroerend Erfgoed, januari 2017.

8 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen	4
Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2017).....	6
Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)	6
Figuur 4: Panoramisch zicht op het projectgebied (Google Street View, 2009)	9
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2017)	9
Figuur 6: Toekomstplan en inplanting (SWECO, 2017).....	10
Figuur 7: Situering van het projectgebied op het toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2017).....	10
Figuur 8: Proefsleuvenplan (ARCHEBO bvba, 2018).	13
Figuur 9: Trailer aanwezig op het terrein (ARCHEBO bvba, 2018).	13
Figuur 10: Verstoringen te wijten aan het ontstronken en onwortelen van het terrein (ARCHEBO bvba, 2018).....	14
Figuur 11: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).....	15
Figuur 12: Overzichtsfoto van werkput 1 (ARCHEBO bvba, 2018).	17
Figuur 13: Links vlakfoto van spoor 1, rechts vlakfoto van spoor 2 (ARCHEBO bvba, 2018).....	17
Figuur 14: Links vlakfoto van spoor 4 en rechts vlakfoto van spoor 5 (ARCHEBO bvba, 2018).....	18
Figuur 15: Vlakfoto van sporen 6 & 7 (ARCHEBO bvba, 2018).	18
Figuur 16: Vlakfoto spoor 3 in werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2018).	19
Figuur 17: Coupefoto's spoor 3 (ARCHEBO bvba, 2018).	19
Figuur 18: Overzichtsfoto kijkvenster werkput 2 (ARCHEBO bvba, 2018).....	20
Figuur 19: Spoor 15 (ARCHEBO bvba, 2018).....	20
Figuur 20: Detail van het allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).....	21
Figuur 21: Vlakfoto's van sporen 10 & 11 (ARCHEBO bvba, 2018).....	22
Figuur 22: Vlakfoto's sporen 14 & 16 (ARCHEBO bvba, 2018).	22
Figuur 23: Vlakfoto van spoor 17 (ARCHEBO bvba, 2018).....	23
Figuur 24: Links vlakfoto van sporen 8 en 9, rechts coupefoto van spoor 9 (ARCHEBO bvba, 2018).	23
Figuur 25: Vlakfoto spoor 12 (ARCHEBO bvba, 2018).	23
Figuur 26: Spoor 13 (ARCHEBO bvba, 2018).....	24
Figuur 27: Detail allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2018).....	24
Figuur 28: Spoor 18 (ARCHEBO bvba, 2018).....	26
Figuur 29: Overzichtsfoto van het kijkvenster aangelegd bij werkput 5 (ARCHEBO bvba, 2018).	27
Figuur 30: Vlakfoto spoor 19 (ARCHEBO bvba, 2018).	27
Figuur 31: Overzichtsfoto's werkputten 6 (links) en 7 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2018).	29
Figuur 32: Overzichtsfoto's werkputten 8 (links) en 9 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2018).	29
Figuur 33: profielen 1 & 2 (ARCHEBO bvba, 2018).	30
Figuur 34: Profielen 4 & 5 (ARCHEBO bvba, 2018).	31

9 PLANNENLIJST

HAEL/18/05/16/1 - Digitale aanmaak	6
HAEL/18/05/16/2 - Digitale aanmaak	6
HAEL/18/05/16/3 - Digitale aanmaak	9
HAEL/18/05/16/4 - Digitale aanmaak	10
HAEL/18/06/01/5 - Digitale aanmaak	15
HAEL/18/06/01/6 - Digitale aanmaak	21
HAEL/18/06/01/7 - Digitale aanmaak	24

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

Haacht - Elleveldweg
Allesporenplan
01/06/2018

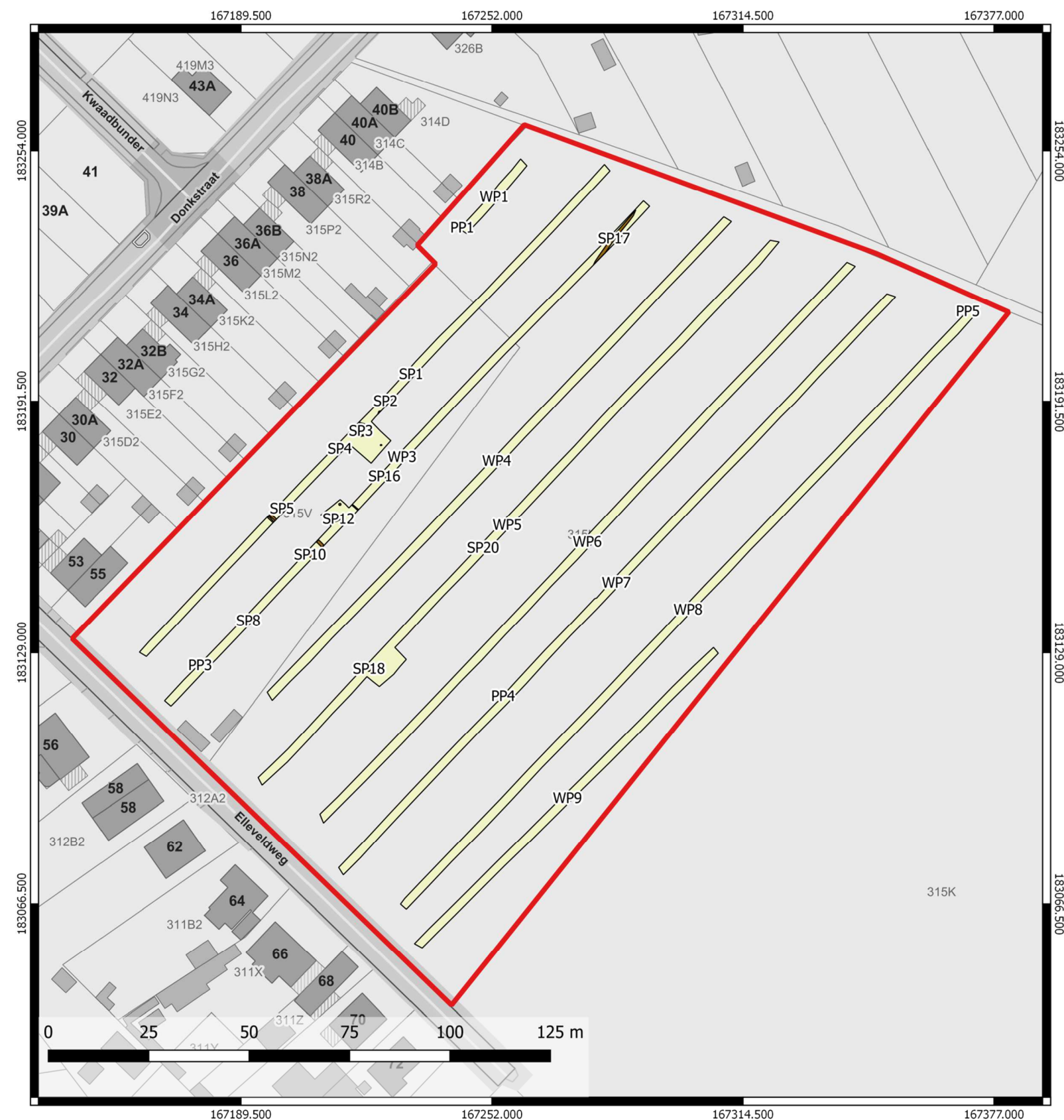
Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2018D271

Legenda

- Profielput
- Spoor
- Werkput
- Projectgebied

GRB-basiskaart

ARCHEOLOGIE

ERFGOED

BOUWHISTORIE

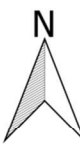
Haacht - Elleveldweg
TAW-hoogtes
01/06/2018

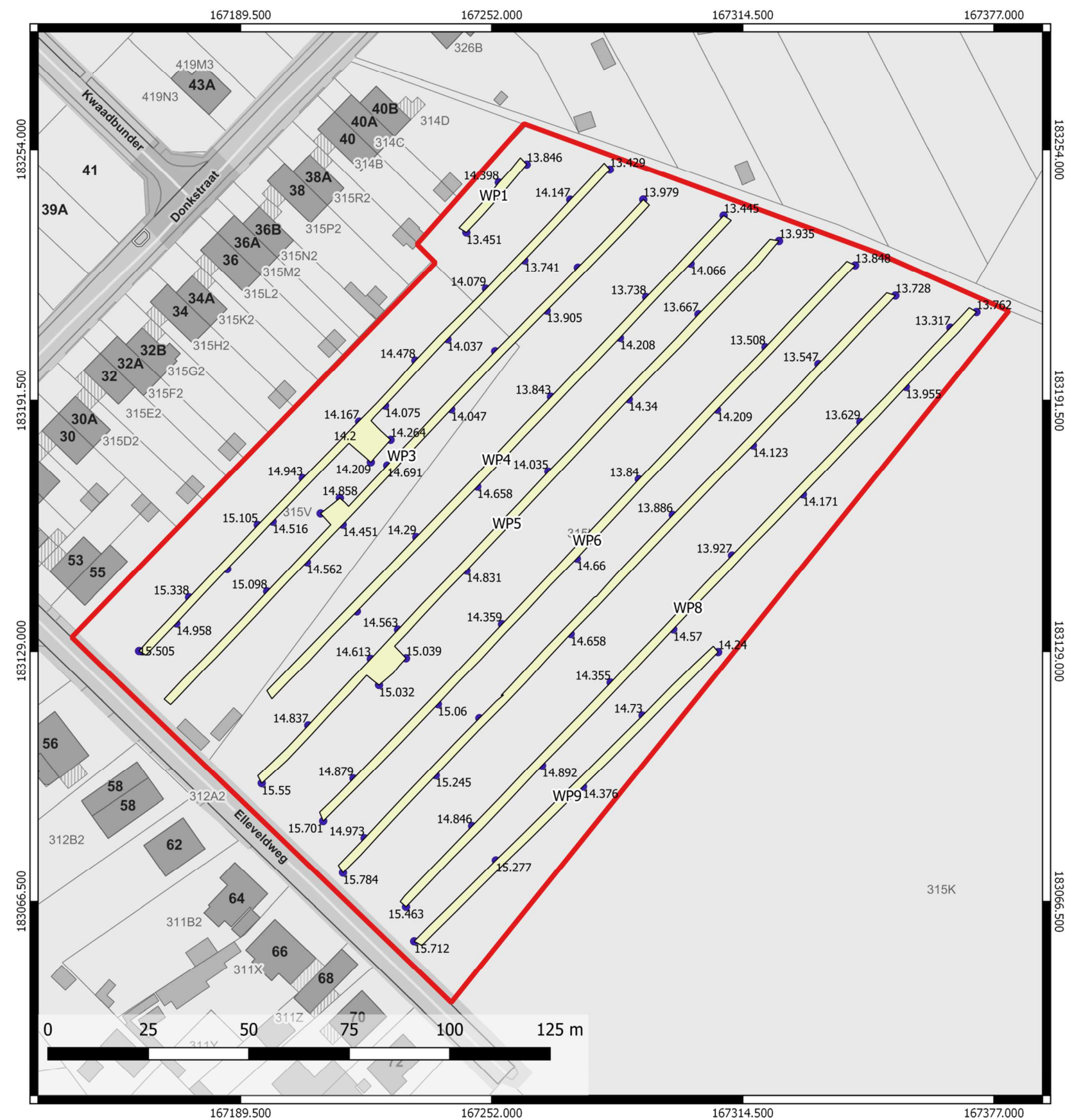
Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2018D271

Legenda

- Werkput
- TAW-hoogte
- Projectgebied

GRB-basiskaart

BIJLAGE: SPORENLIJST

Projectcode: 2018-D271																																			
Lijstonderwerp: Haacht - Elleveldweg																																			
Spoor	Werkput	Vlak	Sector	Vak	Vorm	Aard	Heterogeen	Hoofdkleur	Bijkleur	Textuur	Soort	Inclusies	Grootte	Hoeveelheid	Flak	Diepte	Bioturbatie	Aflijning	Coupe	Interpretatie	Spoorassociaties	Hoort bij	Is vervolg van	Jonger dan	Ouder dan	Gelijktijdig met	Datering	Herkenningnummer(s)				Datum			
																													Foto's	Kaarten	Plannen	Plattegronden	Coupetekeninge	Profieltekeningen	
WP2SP1	2	1			lineair	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP2	2	1			lineair	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP3	2	1			onregelmatig	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel?							onbekend							15/05/2018	
WP2SP4	2	1			lineair	X		Grijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP5	2	1			lineair	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP6	2	1			lineair	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP7	2	1			lineair	X		Lichtgrijs	Bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP3SP8	3	1			Rond	X		Roodbruin	Grijs		houtskool									haard?							onbekend							15/05/2018	
WP3SP9	3	1			onregelmatig	X		Lichtgrijs	Bruin											Kuil							onbekend							15/05/2018	
WP3SP10	3	1			lineair	X		Bruin	Grijs											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP3SP11	3	1			lineair	X		Bruin	Grijs											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP3SP12	3	1			ovaal	X		Lichtgrijs	wit		houtskool									kuil?							onbekend							15/05/2018	
WP3SP13	3	1			rond	X		Lichtgrijs	bruin											paalkuil?							onbekend							15/05/2018	
WP3SP14	3	1			lineair	X		Lichtgrijs	bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP2SP15	2	1			rond	X		Lichtgrijs	wit											paalkuil?							onbekend							15/05/2018	
WP3SP16	3	1			lineair	X		Lichtgrijs	bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP3SP17	3	1			lineair	X		Lichtgrijs	bruin											greppel							onbekend							15/05/2018	
WP5SP18	5	1			ovaal	X		Donkergrijs	bruin		houtskool									silo?							onbekend							15/05/2018	
																											Metaaltijden								15/05/2018